

Wissels omzetten: het vervolg...

Over milieubeleid in tijden van transitie

Hans Mommaas, PBL

VMR 35 jaar jubileum congres, 14 juni Utrecht

Nationaal kennisinstituut voor strategische beleidsanalyse op het gebied van milieu, natuur, & ruimte.

Producten

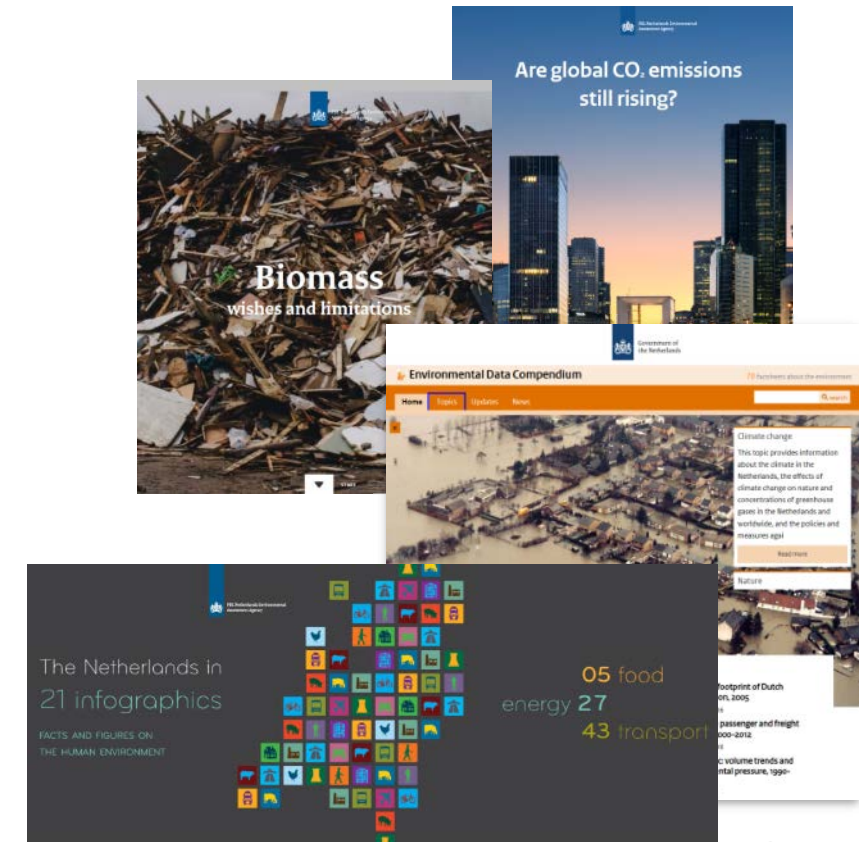
Rapporten

Events

Websites en infographics

Van klassieke milieuzorg...

... naar inclusief milieubeleid

1	Schoon produceren & consumeren	6	Ontwikkeling resource strategy
2	Lange termijn focus	7	Focus milieubeleid op impact
3	Multi stakeholder	8	Bedrijven verantwoordelijk & aansprakelijk
4	Gedragsverandering faciliteren	9	Introductie Green Accounting
5	Eco-innovatie stimuleren	10	Sterke handhaving & toezicht

...vanuit mondiaal perspectief

Mondiale milieuproblemen: 2-9-5-50

2 graden doelstelling
temperatuur

9 miljard mensen
wereldbevolking

5 miljard mensen
in middenklasse

in 2050

Bron: PBL

met herijkte 2030 agenda: multi-level & multi-actor

DECLARATION

Introduction

1. We, the Heads of State and Government and High Representatives, meeting at the United Nations Headquarters in New York from 25-27 September 2015 as the Organization celebrates its seventieth anniversary, have decided today on new global Sustainable Development Goals.

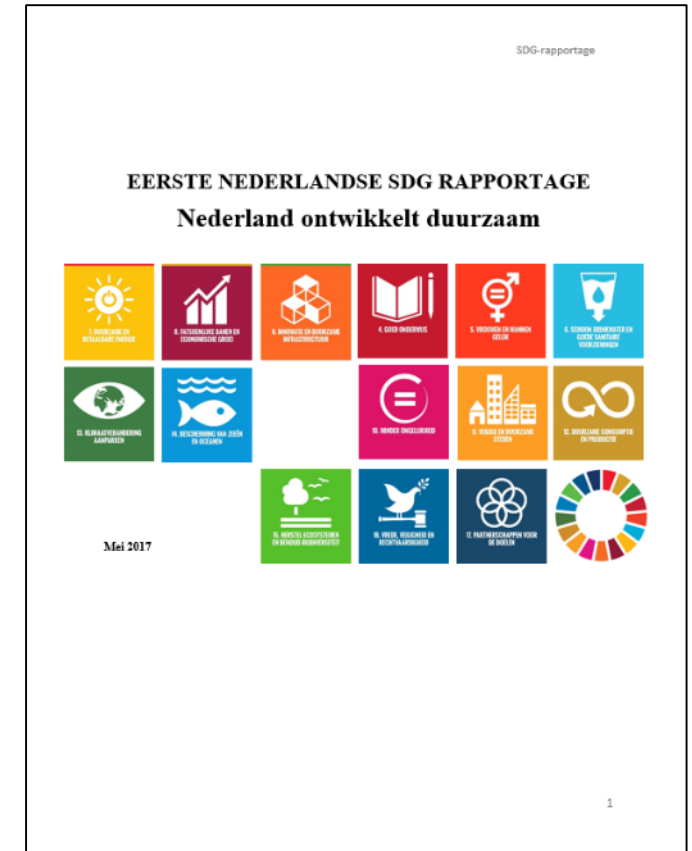
2. On behalf of the peoples we serve, we have adopted a historic decision on a comprehensive, far-reaching and people-centred set of universal and transformative Goals and targets. We commit ourselves to working tirelessly for the full implementation of this Agenda by 2030. We recognize that eradicating poverty in all its forms and dimensions, including extreme poverty, is the greatest global challenge and an indispensable requirement for sustainable development. We are committed to achieving sustainable development in its three dimensions – economic, social and environmental – in a balanced and integrated manner. We will also build upon the achievements of the Millennium Development Goals and address their unfinished business.

TRANSFORMING OUR WORLD:

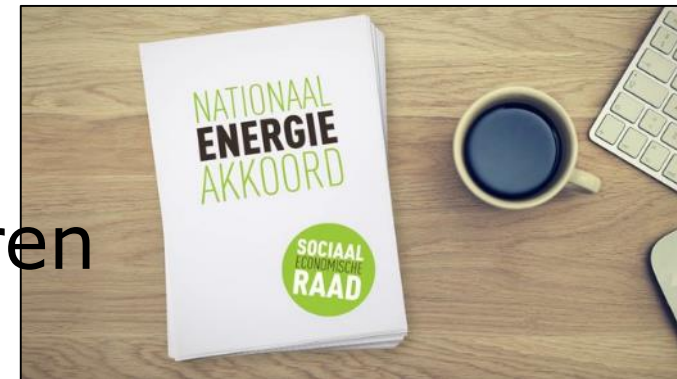
THE 2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

nieuwe opgaven, samenhangende oplossingen

- › combi overheid en maatschappelijke actoren
- › lange termijn en adaptief
- › mondiaal-nationaal-decentraal

**Aan de slag met de
Omgevingswet**

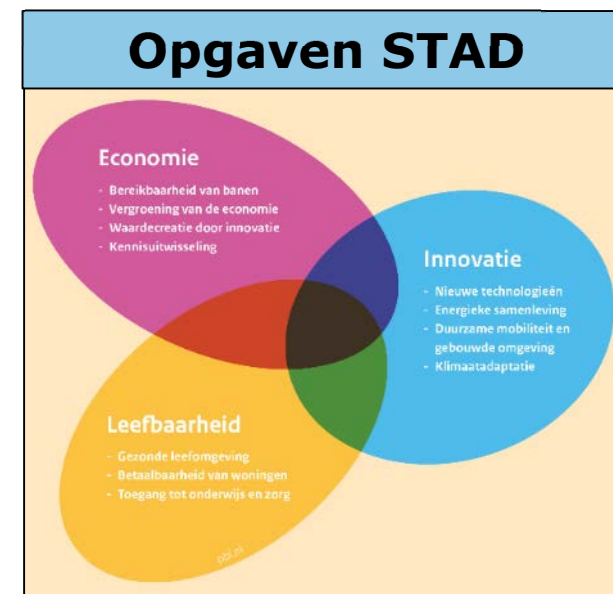
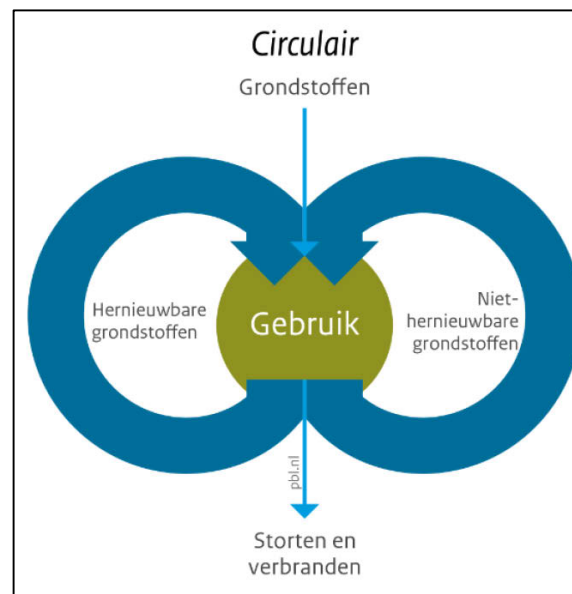
Meervoudige rollen

	Rechtmatige overheid	Presterende overheid	Netwerkende overheid	Participerende overheid
Doel- bepaling	Politieke primaat bij vaststelling publieke belangen	Politiek en beteken- nisgeving in afrekenbare prestatieafspraken	Maatschappelijk: vaststelling in overleg tussen partners in het netwerk	Burgers en bedrijven ontwikkelen maatschappelijke waarde
Rol van beleid	Politieke ambities naar regels, procedures en inzet middelen	Politieke ambities naar managementafspraken en te realiseren prestaties	Maatschappelijke voorkeuren naar onderling afgestemde handelingspraktijken	Maatschappelijke initiatieven naar kaders en ondersteuning
Ambtenaar	Zorgvuldig, onpartijdig en integer	Resultaatgericht, klantbewust en doelmatig	Omgevingsbewust, responsief, samenwerkingsgericht	Ingehouden, beheerst, voorzichtig, verbindend
Organisatie van de overheid	Hiërarchisch, politiek primaat en ambtelijke loyaliteit	Doelen, resultaten en prestatieafspraken	Verbondenheid en afstemming met netwerk van gevestigde actoren	Prudentie, afstandelijkheid, bescheidenheid
Sturing	Rechten en plichten uitoefenen, bureaucratisch	Prestatieafspraken, doelen vaststellen	Compromissen en akkoorden sluiten met overlegpartners	Vanuit publieke doelen maar aansluiting zoekend bij maatschappelijk initiatief

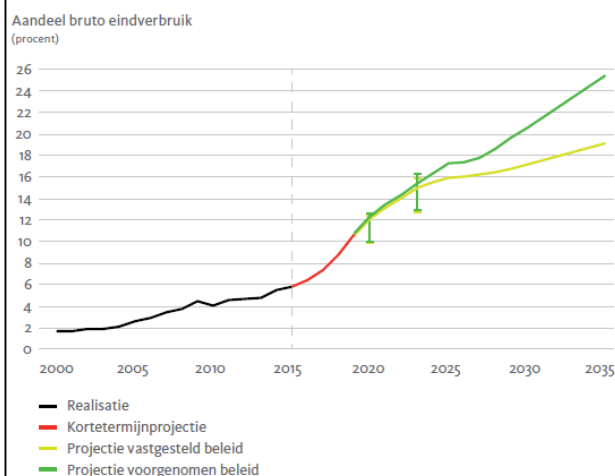
Strategische kernopgaven

Klimaat & Energie

Figuur 3.8. Ontwikkeling van het aandeel hernieuwbare energie tussen 2000 en 2035.

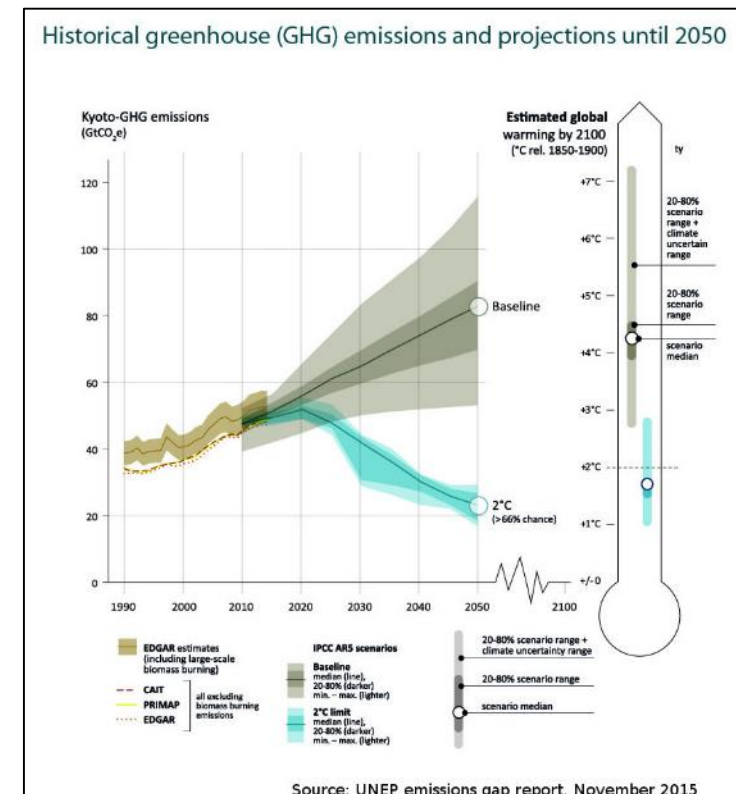

Hans Mommaas, PBL

VMR 35 jaar jubileum congres, 14 juni Utrecht

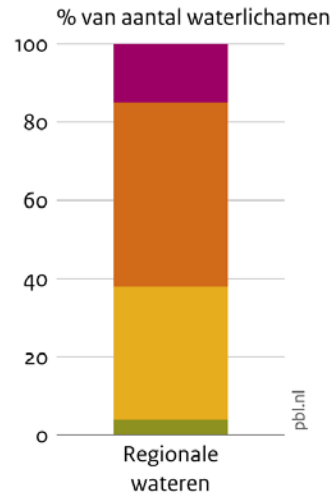
Planbureau voor de Leefomgeving

Voedsel, Landbouw & Natuur

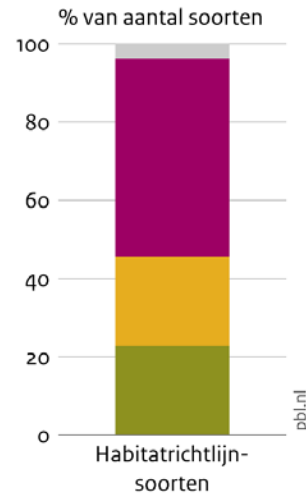
Beoordeling biologische kwaliteit volgens KRW, 2015

- Slecht
- Ontoereikend
- Matig
- Goed

Bron: Deltares; bewerking PBL

Staat van instandhouding van Habitatrichtlijnsoorten, 2012

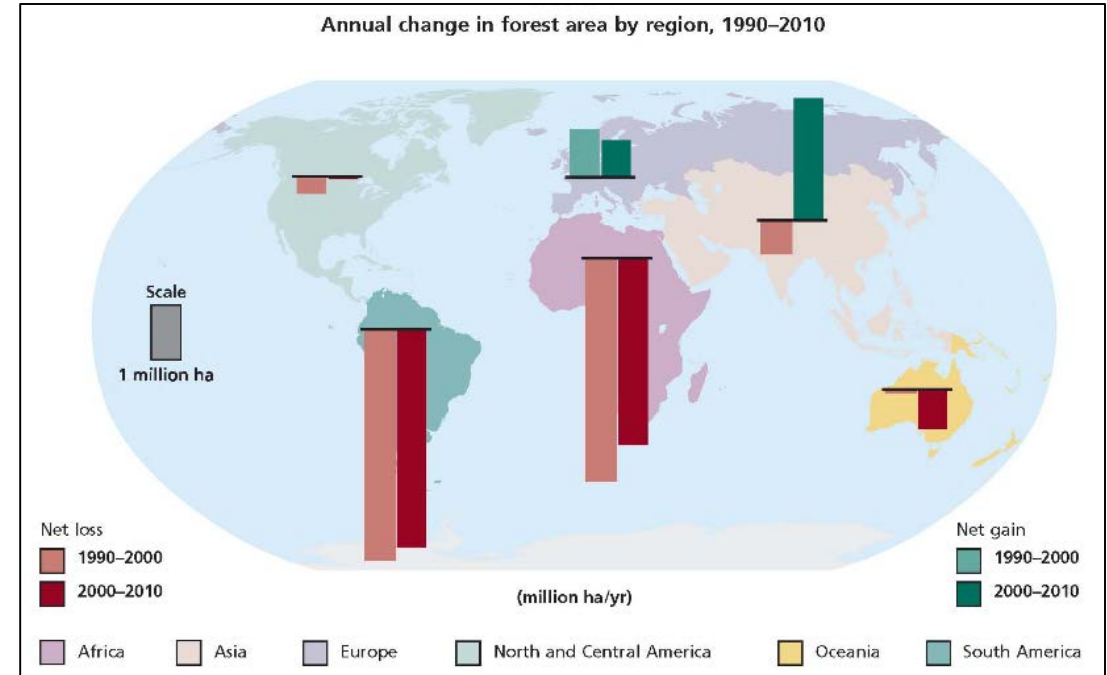
- Onbekend
- Zeer ongunstig
- Matig ongunstig
- Gunstig

Bron: Ministerie van EZ; bewerking PBL

Van Dam moet regie nemen bij fosfaatreductieplan

ALGEMEEN 27 MEI 2015 OM 09:01 AM

FOOD DEMAND

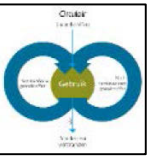
To meet global food demand by 2050, agricultural production must **INCREASE BY 60%**

NOW

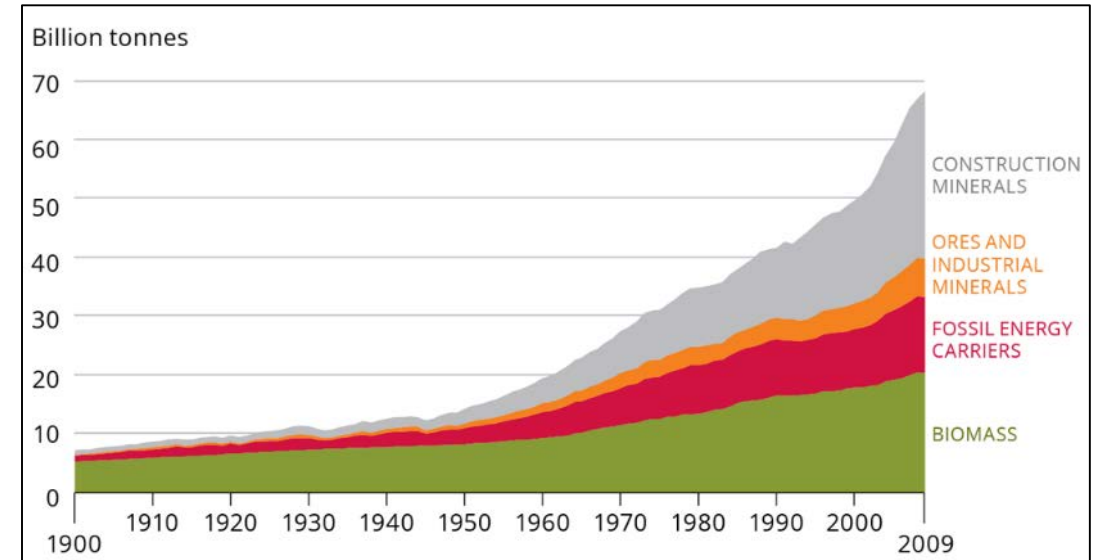
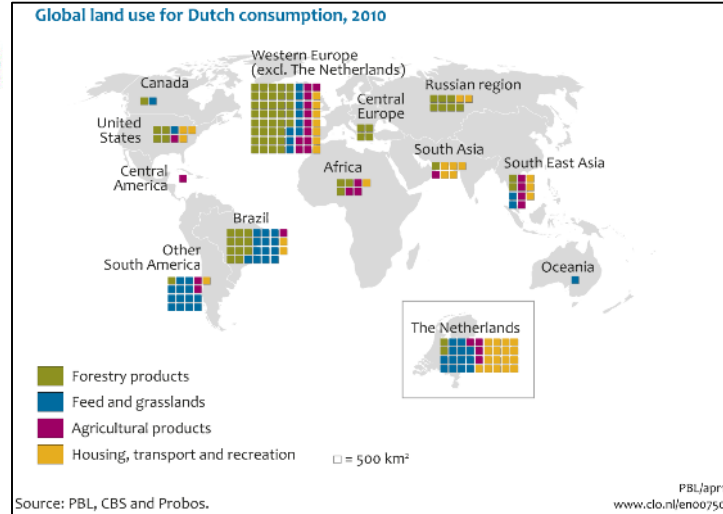

2050

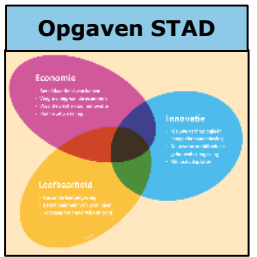
Vergroening & Circulaire Economie

Hans Mommaas, PBL
VMR 35 jaar jubileum congres, 14 juni Utrecht

Sterke Stedelijke Regio's

Agenda Stad

Economie

- Bereikbaarheid van banen
- Vergroening van de economie
- Waardecreatie door innovatie
- Kennisuitwisseling

Innovatie

- Nieuwe technologieën
- Energieke samenleving
- Duurzame mobiliteit en gebouwde omgeving
- Klimaatadaptatie

Leefbaarheid

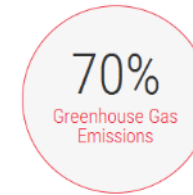
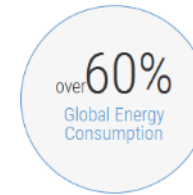
- Gezonde leefomgeving
- Betaalbaarheid van woningen
- Toegang tot onderwijs en zorg

pbl.nl

The Global Context

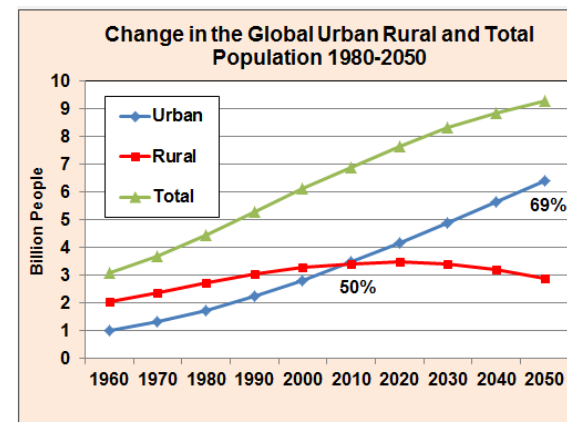
Cities today occupy approximately only 2% of the total land, however:

The Global Development Framework

GLOBAL DEVELOPMENT FRAMEWORKS

Growing recognition of urbanization reflected in global frameworks for sustainable global development

NOVI: centraal-decentraal

Verschuivende verhoudingen recht-bestuur

Klimaat & Energie

Natuur & Landbouw

Vergroening Economie

Stedelijke Regio

Conclusie:

- › tussen 'handhaving' en 'energieke samenleving'
- › aandacht voor 'systemische' doorwerking van regels
- › op relatie overheid-markt / centraal-decentraal / beschermen-benutten
- › sturen op doelen, ruimte voor experiment

DANK VOOR UW AANDACHT!

**MET DANK AAN PAUL LUCAS, RIENK KUIPER,
MELCHERT REUDINK & EDWARD VIXSEBOXSE**

VOLG PBL:

**@LEEFOMGEVING
@HANSMMS**